

Beeldvormende raadsvergadering 13 december 2022

Hoe pakken we rioleringsprojecten aan?

Een toelichting op het Uitvoeringsplan Rioleringsprojecten (UPR)

Programma toelichting Uitvoeringsplan RioleringsProjecten

1. Voorstellen
2. Waarom het UPR?
doel, kaders en uitgangspunten
3. UPR in de praktijk
onderzoek, financiering en uitvoering
4. Vragen

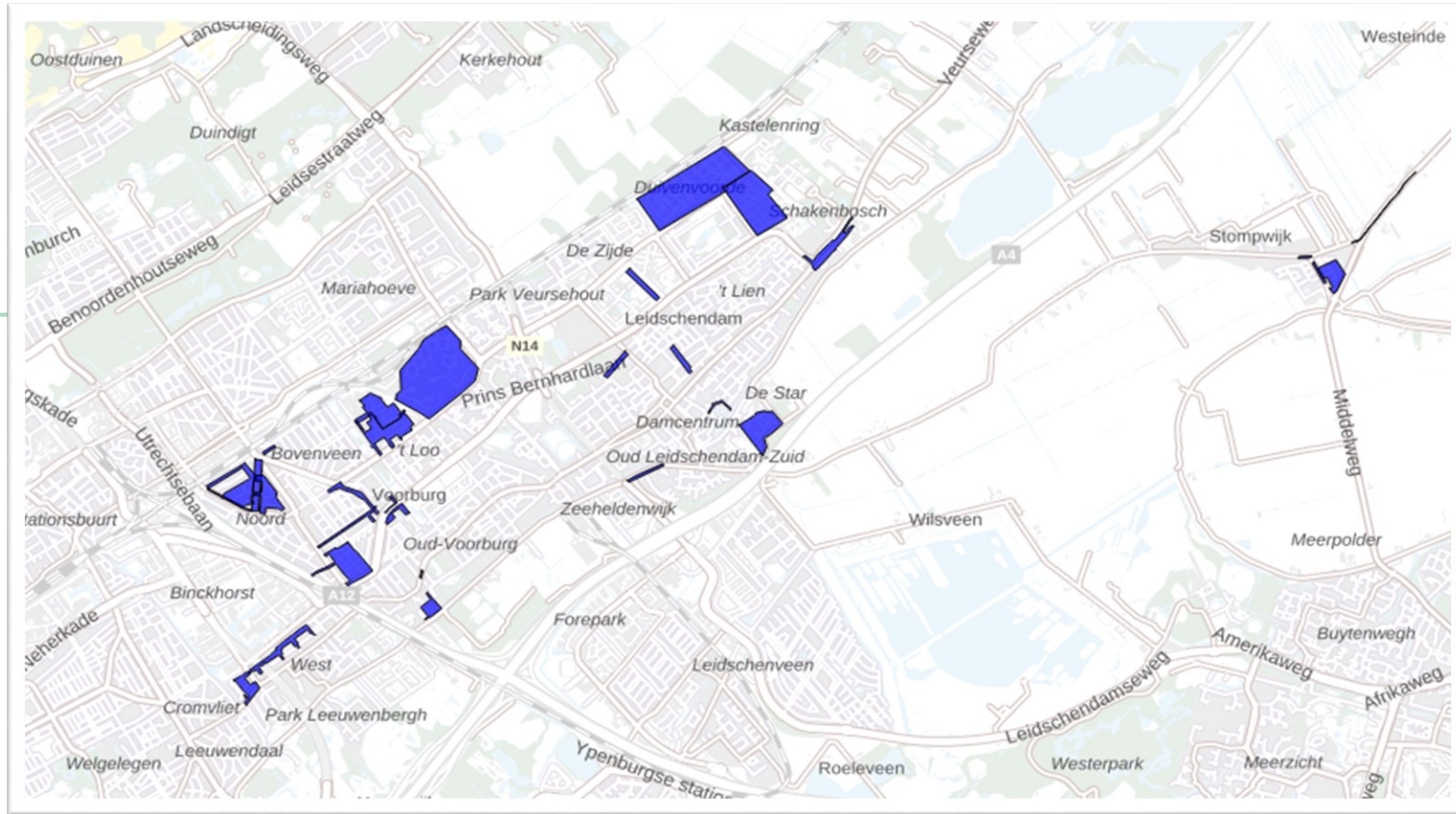
Voorstellen

- Cyril Parchomov – Omgevingsmanager Stadsbeheer UPR
- Ralph Huf – Projectleider Stadsbeheer
- Ewald Oude Luttikhuis – Rioolbeheerder Stadsbeheer
- Patrick Blom – Afdelingshoofd Stadsbeheer
- Matthijs Veld – Financieel adviseur

Waarom UPR?

- Programmatische en slagvaardige aanpak is nodig om 80% van de projecten in 2027 uitgevoerd te hebben
- Risico-inventarisatie vanuit Water Riolerings Plan (WRP) geeft: 19 projecten in Leidschendam, Voorburg en Stompwijk
- In 2019 is plan van aanpak en maatregelenpakket opgesteld: het UPR
- UPR geeft invulling aan:
 - Integraal werken = verzilveren meekoppelkansen openbare ruimte, van erfgrens tot erfgrens, werk met werk: ook onderhoud bestrating, klimaatopgave (bv. vergroenen/ontharden, waterberging, toekomstbestendige inrichting)
 - Meenemen bewonerswensen en betrekken bij opgave via zorgvuldige participatie

Scope UPR

- **Voorburg:** Strabolaan, Ridder Snouckaertlaan e.o., Marcellus Emantslaan, Kon. Julianalaan, Pr. Bernhardlaan / Spinozalaan, Van Faukenbergestraat / Van Naeltwijckstraat e.o., Van Pabstlaan, Flaviusstraat, Overburghkade, Huygenskwartier, Essesteijn
- **Leidschendam:** Prinsenhof-Laagbouw, Veursestraatweg, Zaagmolenstraat, Dr. Van Zeelandstraat, t Hert, Duivenvoorde
- **Stompwijk:** Dr. van Noortstraat, Van Santhorststraat

Doel Uitvoeringsplan Rioleringsprojecten

- Langs programmatige weg rioleringsprojecten projectmatig voorbereiden, begeleiden en uitvoeren door afdeling Stadsbeheer
- Integrale aanpak, gebiedsgerichte benadering
- Kaders van vigerend klimaatbeleid maatregelen realiseren: afkoppelen hemelwater, vergroenen / ontharden, waterberging creëren, etc.
- Zelfstandig en efficiënte uitvoering rioleringsprojecten
 - Heldere en transparante kostenbegroting
 - Jaarlijkse actualisatie: rioolprojecten toevoegen: flexibele scope

Kaders en uitgangspunten UPR

- Gebaseerd op doelen en middelen WRP met wettelijke gemeentelijke specifieke eisen en watertaken.
 - Vervangen vuilwaterstelsel
 - Aanleg nieuw regenwaterstelsel: minder water naar waterzuivering en meer verversing van sloten (afkoppelen kolken en regenpijpen)
 - Vigerend klimaatbeleid = stresstesten, hemelwaterverordening, programma Bui van de Eeuw, bodemdalingskaart, etc.
 - Aanleg drainage (invullen zorgplicht grondwater)
- Kleinschalige aanpassingen openbare ruimte o.b.v. onder andere wensen bewoners en gebruikers.

Kaders en uitgangspunten UPR

- Rioleringsproject kent 3 fasen van grof naar fijn:

Onderzoeksfase

- Onderzoek naar integrale aanpak van de uitvoering
- Looptijd ongeveer 1 jaar
- **2-5%** kosten van totaal
- Grote onzekerheid over doorlooptijd (aanzienlijke kans verschuiving van planning)

Vorbereidingsfase

- voorbereiding integraal uitvoeringsplan
- Looptijd ongeveer 1 jaar
- **10-15%** kosten van totaal
- Kans op verschuiving van planning maar is niet zo groot.

Uitvoeringsfase

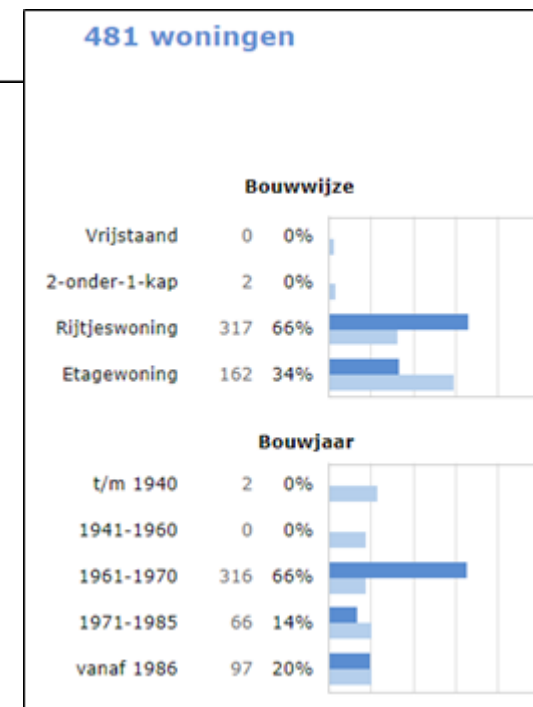
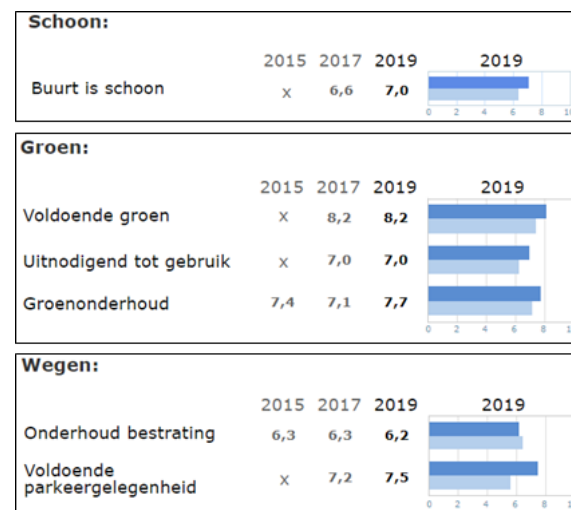
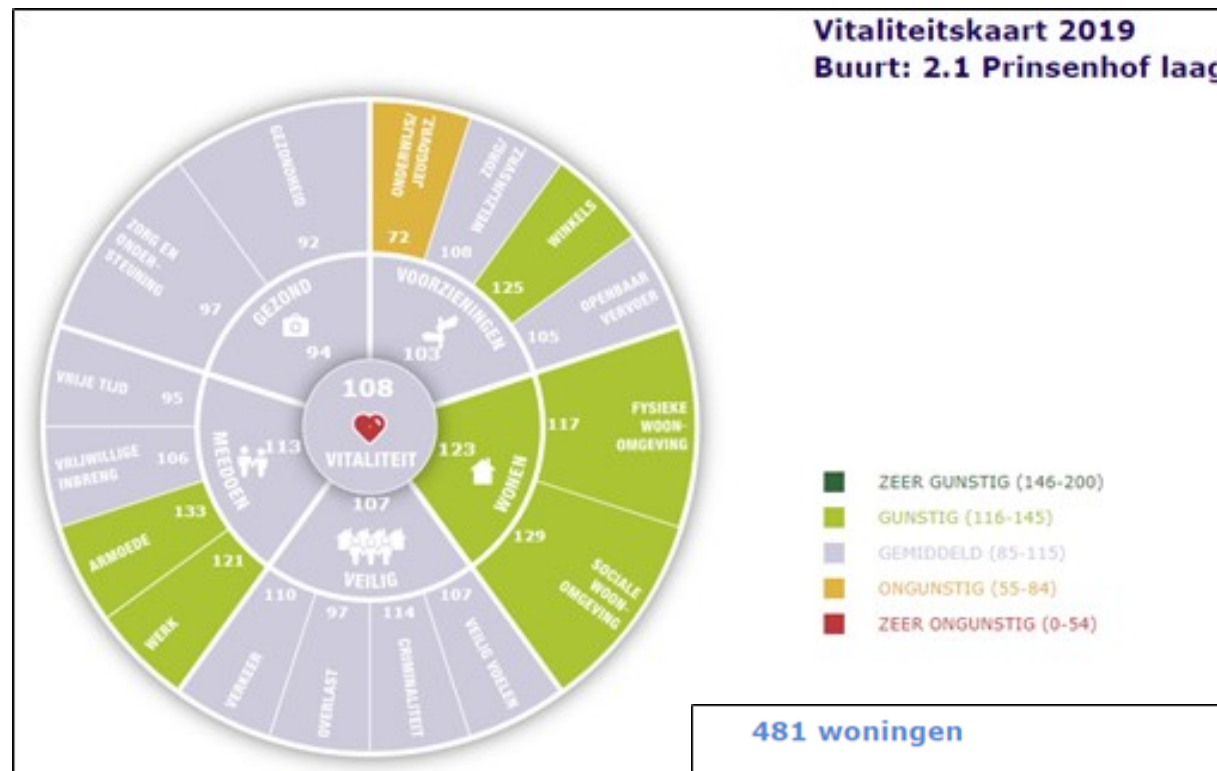
- Daadwerkelijke uitvoering van het plan
- Looptijd ongeveer 1 jaar
- **80%** kosten van totaal
- Kleine kans op verschuiving van planning

De praktijk - onderzoeksfase

Wijkanalyse en buurtprofiel

Weet waar je werkt obv openbare en niet-openbare data:

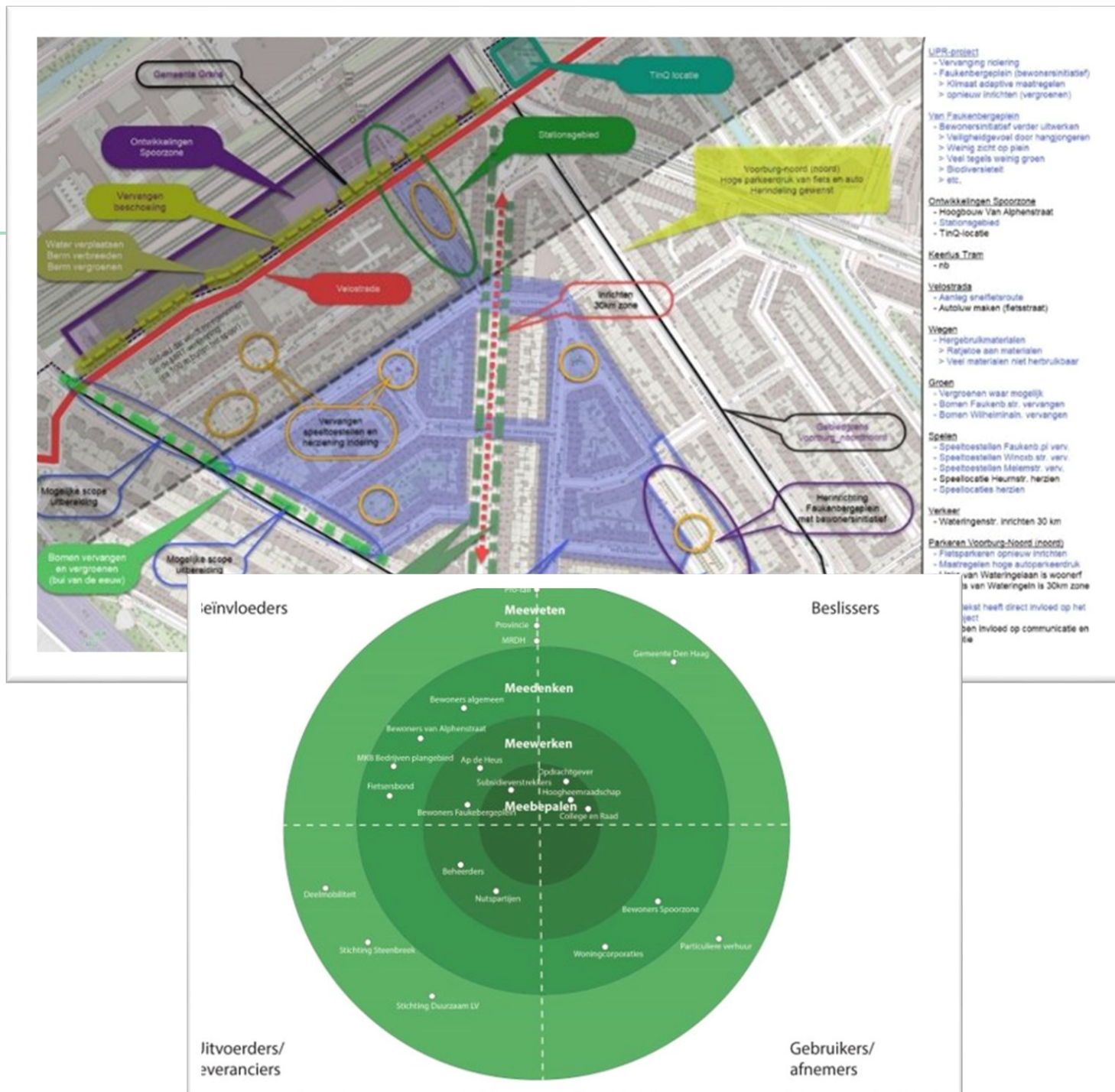
- Demografisch, social- economisch
- Type woningen
- Leefbaarheid en leefomgeving
- Schoon, heel, veilig
- Gezondheid en betrokkenheid omgeving
- Stresstesten (hitte, droogte, wateroverlast, etc.), klimaatatlas
- In samenwerking met o.a. gebiedsregisseurs, team informatie en onderzoek, duurzaamheid

De praktijk - onderzoeksfase

Stakeholdersanalyse

- Gebiedsgerichte en integrale benadering voorafgaand aan een participatietraject.
- Beeldvorming actoren / rollen in de wijk
- Gemeentebreed benoemen van stakeholders, plaatsen in ringen van invloed, benoemen rollen project
- Verwerken in communicatie- en participatieplan

De praktijk - onderzoeksfase

Start participatietraject - Enquête

- In omgeving ophalen:
 - wat gaat goed, wat kan beter?
 - welke wensen en ideeën zijn er?
- Bevraging op thema's leefbaarheid, klimaat (groen en water), verkeer, spelen, etc.
- Verwachtingen communiceren
- Duidelijke kaders en uitgangspunten, wat wel en wat niet: geen grootschalige herinrichting en/of materiaalvervangingen

Thema 2: Spelen

In het thema Spelen wordt onderscheid gemaakt tussen een algemeen resultaat en een resultaat gesplitst naar doelgroep. Respondenten worden opgesplitst in twee groepen:

- Groep A: respondenten met kinderen of kleinkinderen onder de 18 jaar (n = 38)
- Groep B: respondenten zonder kinderen of kleinkinderen onder de 18 jaar (n = 29)

2.1 Voorkeurslocatie nieuwe speelplek

Locatie 1: Op één van de hoeken aan de noordzijde van kruispunt Graaf Ottolaan en Gravin van Viandenlaan

Locatie 2: Op één van de hoeken aan de noordzijde van kruispunt Graaf Ruprechtlaan en Gravin van Viandenlaan

Locatie 3: Aan de Gravin Juliana van Stolberglaan, op de hoek nabij de Johanna van Polanenlaan en Frekeweg

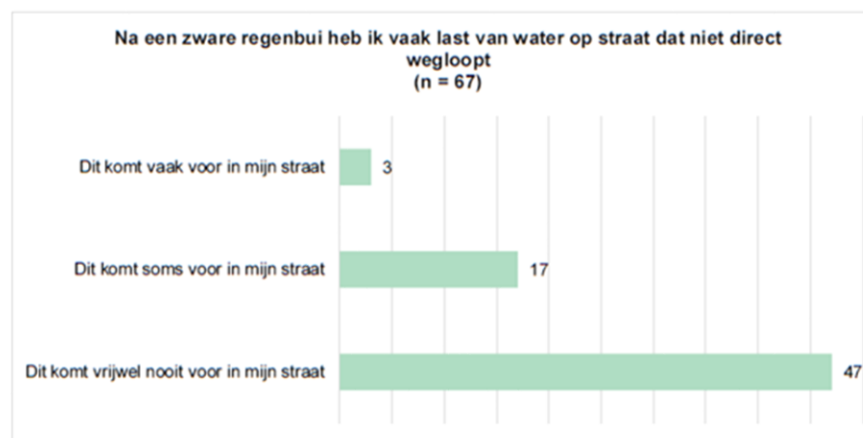
Heeft uw voorkeur voor de nieuwe speelplek? (n = 67)

ies aankruisen. Locatie 2 is in totaal het vaakst aangekruist n wel grote verschillen die zeker aandacht behoeven. Dat a.

Thema 6: Riolering en klimaatverandering

6.1 Wateroverlast

Straten waar volgens respondenten vaak wateroverlast voorkomt:

- Gravin van Viandelaan (1 keer genoemd)
- Gravin Juliana van Stolberghlaan (1 keer genoemd)
- Gravin Lodewijklaan (1 keer genoemd)

Straten waar volgens respondenten soms wateroverlast voorkomt:

- Dillenburgsingel (1 keer genoemd)
- Frekeweg (1 keer genoemd)
- Graaf Engelbrachtlaan (1 keer genoemd)
- Graaf Lodewijklaan (2 keer genoemd)
- Graaf Ottolaan (2 keer genoemd)
- Graaf Ruprechtlaan (2 keer genoemd)
- Graaf Willem de Rijkelaan (2 keer genoemd)
- Gravin Catharinalaan (1 keer genoemd)
- Gravin Juliana van Stolberghlaan (1 keer genoemd)

De praktijk - onderzoeksfase

Wat is opgehaald?

- Terugkoppeling via rapportage en visualisatie: constatering- en kansenkaart
- Inzicht in kleinschalige aanpassingen openbare ruimte

De praktijk onderzoeksfase

Onderzoeksfase grote onzekerheid over doorlooptijd en kans op verschuiving van planning in deze fase is aanzienlijk

Redenen latere uitvoering?

1. Gebiedsgerichte benadering (uitbreiding scope) = betrekken ontwikkelingen rondom rioolproject
 - Bijvoorbeeld ontwikkelingen Julianabaan en Laan van NOI: Gebiedsvisies nog niet concreet, consequentie voor scope: rioolproject met kleinschalige aanpassingen of een reconstructie met integrale uitwerking Besluitvorming daarover kost tijd
2. Beperkte capaciteit (fte):
 - Onvoldoende mankracht om projecten integraal uit te kunnen voeren, krapte op de arbeidsmarkt

De praktijk onderzoeksfase

Na afronden onderzoeksfase (vaststellen integrale scope) komen er meerdere kredietaanvragen:

1. Extra opgaven per UPR-project, zoals:
 - Kleinschalige aanpassingen openbare ruimte
 - Maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie en vergroening
 - Kosten die niet uit rioolheffing gefinancierd mogen worden (erfgrens tot erfgrens aanpak)
2. Bijstellen krediet voor riolering als gevolg van Wijzigingen van scope/plangrens

Financiering UPR

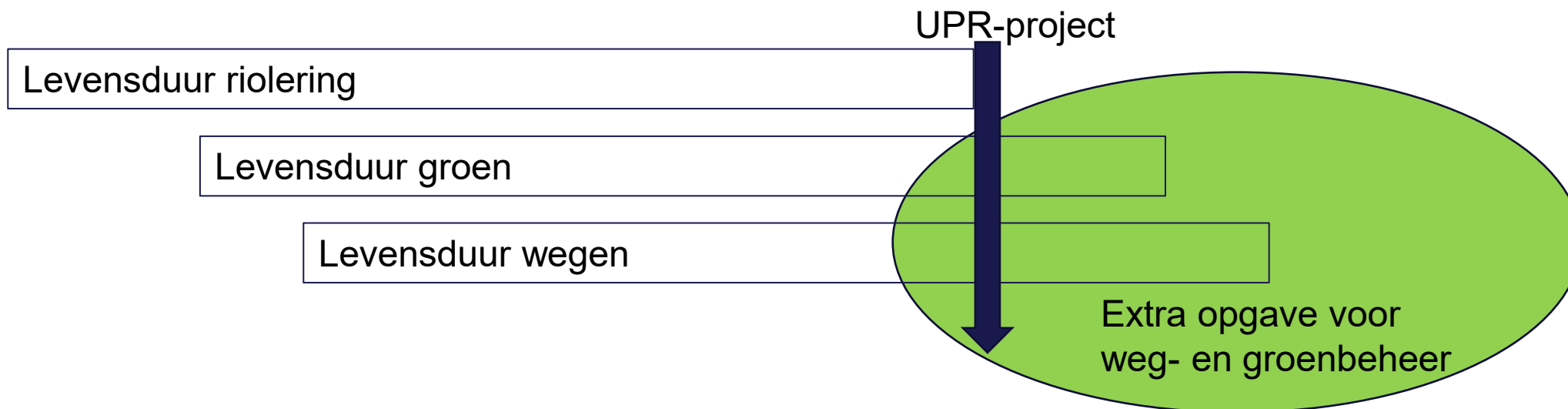
- De financiering van de UPR projecten komt voort uit de kredieten rioolvervangings.
- De kredieten volgen uit het WRP, dekking investeringen voor:
 - Zorgplicht gemeente voor afvoeren afvalwater, hemelwater en grondwater
 - Riolsleuf inclusief bovenliggende bestrating
 - Afkoppelen regenpijpen aan de straatzijde van woningen

Financiering UPR

Welke kredieten kunnen gekoppeld zijn aan een UPR project?

1. Krediet Riolvervanging uit WRP
 - Zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater
 - Riolsleuf inclusief bovenliggende bestrating
 - Afkoppelen regenpijpen aan de straatzijde van woningen
2. Krediet Bui van de Eeuw uit WRP, soms i.c.m. subsidie (bv. Impulsregeling Klimaatadaptatie)
 - Voor aanvullende klimaatadaptieve maatregelen op het gebied van water
3. Projectkrediet voor extra opgaven a.g.v. participatietraject (groen, verkeer etc.)

Afstemmen planningen

- Levensduur groen en wegen nog niet verstreken, dus beschikbare financiën voor beheer gaan naar andere gebieden.
- Inzet om planning nog meer met elkaar af te stemmen, zoeken naar een optimum hierin

Huidig financieringsproces

Een aantal keer wordt Bestuurlijk BehandelVoorstel (BBV) aangeboden

- 1 x BBV voor vaststellen WRP (1 x per 5 jaar met vaststelling rioolkredieten)
- 1 x BBV voor verschuiving tussen rioolkredieten
- 1 x BBV voor participatie en gevel tot gevel

- Per project dus minimaal 3 x BBV benodigd
- Weinig transparant, lastig te volgen

Huidig financieringsproces

- Omvang UPR-rioolvervangning en Bui van de Eeuw 2023-2027 in WRP bedraagt ongeveer € 55 miljoen euro voor de opstart van 19 projecten
- Investering in participatiewensen, erfgrens tot erfgrens aanpak etc. +/- 10% van de rioolvervangingskredieten bij hergebruik van bestrating. Gebaseerd op ervaringscijfers
- Perspectief: dit houdt in dat de komende jaren ongeveer €1,9 miljoen extra benodigd is tot 2027

Zoekrichting financieringsproces

- Uitwerken van een voorstel om te werken met een stelpost kapitaalslasten dat zorgt voor dekking van de investeringsopgave
- Dit zorgt voor dekking van extra opgave bij elk UPR-project
- Hiervoor zal per UPR-project 1 x BBV voorstel gemaakt worden voor de raad t.b.v.:
 - rioolvervanging
 - participatie
 - erfgrens tot erfgrens
 - klimaatadaptatie en vergroening
- Kanttekening: voorbereiding om o.a. hoogte stelpost kapitaalslasten goed te berekenen kost tijd

Zoekrichting financieringsproces

Wat levert het op?

- Transparantere besluitvorming over:
 - participatie
 - erfgrens tot erfgrens
 - klimaatadaptatie en vergroening
 - rioolvervanging
- Per UPR-project 1 x BBV i.p.v. 3 x

Hoe denkt de raad over deze zoekrichting?

De praktijk – voorbereidingsfase

Participatie

- Op basis van participatieplan en opbrengst enquête start ontwerpproces
- Met omgeving via bewonersbijeenkomsten, workshops etc.

De praktijk - voorbereidingsfase

Participatie

- Bewustwording collectieve belang klimaatopgave, omgeving betrekken en activeren
- In samenwerking met Hoogheemraadschap Rijnland, Stichting Steenbreek, etc.

Regentonactie

voor de wijk Prinsenhof Laagbouw in Leidschendam

Regenwater kunt u prima gebruiken voor de tuin of bijvoorbeeld schoonmaakklusjes buitenshuis. Daarmee bespaart u al snel vele liters kostbaar kraanwater. De eenvoudigste manier om regenwater op te vangen, is door het plaatsen van een regenton en daar uw regenpijp op aansluiten.

Met een regenton stroomt regenwater niet meer via uw regenpijp naar het riool, maar zo uw regenton in. Bijkomend voordeel: hiermee helpt u overbelasting van het riool te voorkomen, en dat verkleint de kans op wateroverlast bij hevige hoosbuien.

Wilt u ook een regenton? Dan hebben wij goed nieuws: wij geven een aantal regentonnen gratis weg!

Regentonnenactie Prinsenhof Laagbouw

In samenwerking met het hoogheemraadschap van Rijnland kunnen wij regentonnen weggeven en een ander type regenton tegen een kleine vergoeding aanbieden. Deze actie geldt alleen voor de wijk Prinsenhof Laagbouw* in Leidschendam, omdat we daar de riolering gaan vervangen, de belasting op het rioolstelsel willen verlagen en de openbare ruimte op een aantal plekken watervriendelijker maken.

Wilt u een regenton?

Vanaf maandag 23 mei kunt u via www.lv.nl/prinsenhoflaagbouw de regenton van uw keuze selecteren. Dit kan tot uiterlijk zondag 12 juni 2022. Wij nemen na 12 juni contact met u op over het bezorgen van de regenton bij u thuis.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie over deze actie, het plaatsen van een regenton of het aansluiten op uw regenpijp? Kom dan op 24 of 25 mei om 19.00 uur naar de inloopavond. Wij beantwoorden graag al uw vragen. U kunt dan tevens meer horen over mogelijkheden om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van het veranderende klimaat, zoals uw tuin vergroenen en uw regenpijp afkoppelen van het riool.

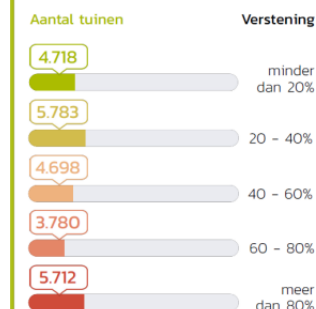
Kansen vergroenen particulier terrein

- Gezamenlijke opgave om klimaatadaptieve maatregelen uit te voeren.
- Vermindering van hittestress, wateroverlast.
- Versteningskaart.
 - o In Prinsenhof Laagbouw 673 tuinen, gemiddeld 56m² groot, 55% versteend
 - o In gemeente LV gemiddeld 123m², 56% versteend)

Tuinen in gemeente Leidschendam-Voorburg

Totaal tuinoppervlakte = 3.155.686 m²

Waarvan 1.079.299 m² versteend

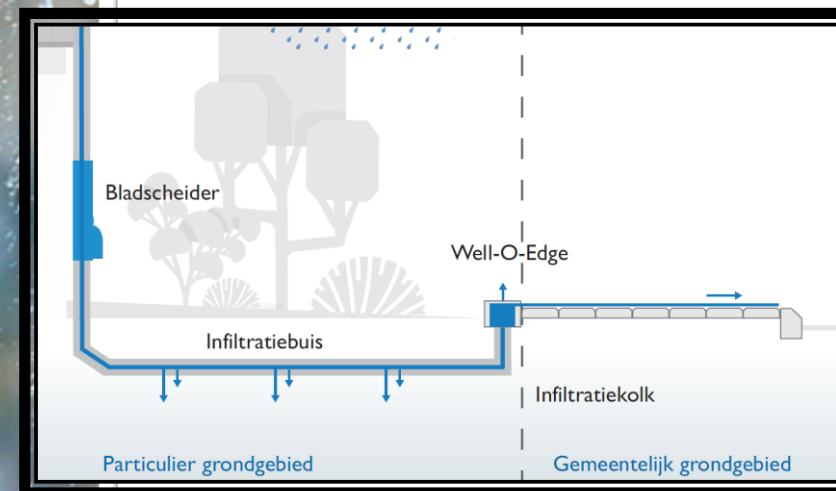
De praktijk - voorbereidingsfase

Afkoppelen regenpijp

- Afkoppelen hemelwater particuliere huishoudens
- Uitvoering van de Hemelwaterverordening
- Pilot 2019 Van Deventerlaan e.o.
- Afkoppelcoach t.b.v. heldere communicatie en afspraken en advies

Leidschendam-
Voorburg

330

De praktijk - voorbereidingsfase

Technische uitwerking

- Met één van de 3 ingenieursbureaus (raamcontractanten)
- Bestek en contractvorming
- Aanbesteding: selecteren van aannemer (raamcontractanten)

De praktijk - uitvoeringsfase

Strabolaan en omgeving

2 updates

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Groot onderhoud Prins Bernhardlaan e.o.

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Ridder Snouckaertlaan en omgeving

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Prinsenhof Laagbouw

2 updates

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Ontdek

Favorieten

Berichten

Instellingen

De praktijk - uitvoeringsfase

De praktijk - uitvoeringsfase

De praktijk - uitvoeringsfase

De praktijk: het resultaat

- Robuust rioolsysteem met afgekoppelde huisaansluitingen
- Toekomstbestendige, klimaatadaptieve inrichting openbare ruimte waar meekoppelkansen zijn gerealiseerd
- Draagvlak uit de buurt vanwege een zorgvuldig doorlopen participatieproces (sociale duurzaamheid)

Vragen?

